NN 122/2019 (12.12.2019.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-3065/2019 od 13. studenoga 2019.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

2423

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Branko Brkić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko i Goran Selanec, članovi Vijeća, odlučujući o ustavnoj tužbi koju je podnio Tomislav Stantić iz Osijeka, kojeg zastupa punomoćnica Barica Stantić iz Osijeka, na sjednici održanoj 13. studenoga 2019. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Županijski sud u Osijeku dužan je donijeti odluku u predmetu koji se vodi pred tim sudom pod brojem Gž-2699/2019 u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od šest (6) mjeseci, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositelju ustavne tužbe Tomislavu Stantiću iz Osijeka, Vukovarska 124, određuje se primjerena naknada zbog povrede ustavnog prava iz članka 29. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u iznosu od 19.000,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Tomislav Stantić iz Osijeka (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg u postupku pred Ustavnim sudom zastupa punomoćnica Barica Stantić iz Osijeka, podnio je 10. srpnja 2019. ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) smatrajući da mu je trajanjem postupka koji se vodio pred Općinskim sudom u Osijeku (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) pod brojem P-1044/2009, povrijeđeno ustavno pravo na donošenje odluke u razumnom roku zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

1.1. Podnositelj u ustavnoj tužbi ističe da postupak u parničnom predmetu traje 10 godina, a da rješenje predsjednika Općinskog suda u Osijeku broj: Su-Gzp-I-5/2018-8 od 27. prosinca 2018., sud nije ispoštovao.

Stoga traži od Ustavnog suda da »omogući donošenje konačne presude, osigura provedbu iste, te da odredi pravednu naknadu u iznosu od 35.000,00 kn za štetu učinjenu dugim suđenjem«.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljena je preslika spisa Općinskog suda u Osijeku broj: P-1044/2009.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

3. Podnositelj je pokrenuo parnični postupak tužbom zaprimljenom na Općinskom sudu u Osijeku 2. lipnja 2009. kojom je tražio utvrđenje i naknadu štete od 1. do 5. tuženika, kao investitora i izvođača radova, a koja je nastala na zgradi u Osijeku, Istarska 18a, sagrađenoj na čest. zem. 5976/8, upisanoj u podulošku 11307 k.o. Osijek, u kojoj je podnositelj vlasnik stana u prizemlju površine 60,79 m^2. U tužbi podnositelj navodi da je šteta na zgradi i njegovom stanu nastala jer se nalaze u neposrednoj blizini gradilišta poslovno-kulturnog centra EURODOM, a na kojem su učinjeni propusti u projektiranju, izgradnji, odvodnji i organizaciji gradilišta, zbog čega je podnositelju nastala materijalna šteta na stanu, šteta u vidu

umanjenja vrijednosti stana zbog oštećenja zgrade i nematerijalna šteta u vidu oštećenja zdravlja i povrede prava osobnosti zbog narušavanja duševnog mira, egzistencijalno straha i narušene kvaliteta življenja u stanu te umanjena radnih i životnih sposobnosti.

Stoga je od suda tražio da donese presudu kojom se utvrđuje da postoje nedostaci na stanu tužitelja i zajedničkim dijelovima zgrade, te da je s tim u vezi njemu uzrokovana materijalna i nematerijalna šteta. Također, podnositelj je tražio da se utvrdi da su tuženi dužni otkloniti nedostatke na zajedničkim dijelovima zgrade i stanu podnositelja, odnosno da alternativno podnositelju daju odgovarajući iznos novaca da otkloni te nedostatke odnosno da može sebi kupiti drugi, odgovarajući stan bez nedostataka.

Tijekom postupka podnositelj je povukao tužbu u odnosu na jednog od tuženika (28. srpnja 2009.), te je izvršeno nekoliko vještačenja (nalaz vještaka od 20. ožujka 2014., dopuna nalaza iz svibnja 2015., izmjena dopune nalaza iz listopada 2015., te od 30. studenoga 2017.). Ročišta su održana 4. lipnja 2013., 23. listopada 2014., 22. siječnja 2015., 31. ožujka 2015., 19. svibnja 2015., 7. prosinca 2016., 21. veljače 2018., 14. svibnja 2019., 28. svibnja 2019., kada je zaključena glavna rasprava i 12. srpnja 2019., kada je izrečena presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev podnositelja.

Podnositelj je 17. srpnja 2019. izjavio žalbu, koju je dopunio 26. srpnja 2019., te je istog dana podnio i zahtjev za izuzećem suca koji je odbijen rješenjem od 1. kolovoza 2019.

Podnositelj je tijekom postupka podnio i zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku koji je rješenjem predsjednika Općinskog suda u Osijeku broj: Su-Gzp-I-5/2018-3 od 3. listopada 2018. odbijen. Rješenjem ureda predsjednika Županijskog suda u Osijeku broj: Su-Gžzp-I-4/2018-2 od 26. listopada 2018. žalba podnositelja je uvažena i ukinuto je rješenje od 3. listopada 2018.

Rješenjem predsjednika Općinskog suda u Osijeku broj: Su-Gzp-I-5/2018-8 od 27. prosinca 2018. zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku usvojen je te je određen rok od šest mjeseci u kojem je Općinski sud u Osijeku dužan okončati parnični postupak.

U trenutku odlučivanja o ustavnoj tužbi podnositelja postupak se vodi pred Županijskim sudom u Osijeku pod brojem Gž-2699/2019, a radi odlučivanja o žalbi podnositelja protiv presude prvostupanjskog suda broj: 4. P-1044/2009-134 od 12. srpnja 2019.

III. MJERODAVNO PRAVO

4. U rješenju broj: U-IIIVs-3669/2006 i dr. od 2. ožujka 2010. (»Narodne novine« broj 34/10.) Ustavni sud opisao je razvoj pravne zaštite ustavnog prava na suđenje u razumnom roku od trenutka njegovog uvođenja u hrvatski pravni sustav, stupanjem na snagu Promjene Ustava Republike Hrvatske 9. studenoga 2000. (»Narodne novine« broj 113/00.), do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 153/09.).

U rješenju broj: U-IIIA-322/2014 od 23. prosinca 2014. (»Narodne novine« broj 8/15.) Ustavni sud opisao je i daljnji razvoj tog mehanizma pravne zaštite sve do 14. ožujka 2013. kada je stupio na snagu Zakon o sudovima (»Narodne novine« broj 28/13.; u daljnjem tekstu: ZoSud/13). U glavi VI. tog zakona pod nazivom »Zaštita prava na suđenje u razumnom roku« propisan je novi, drugačiji model zaštite prava na suđenje u razumnom roku u odnosu na onaj koji je bio na snazi u ranijem zakonodavnom razdoblju.

ZoSud/13 do danas je izmijenjen nekoliko puta:

– Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 33/15.),

– Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 82/15.),

– Uredbom o dopuni Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 82/16.) i

– Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 67/18.).

Odredbe koje se odnose na zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (članci 63. – 70.) nisu mijenjane.

5. Pregled pravnih sredstava za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku od 2002. do 2013. godine (stupanja na snagu ZoSud-a/13) Ustavni sud dao je u odluci broj: U-IIIA-1031/2014 od 27. travnja 2016. (»Narodne novine« broj 50/16.).

IV. DOPUŠTENOST USTAVNE TUŽBE

6. Sukladno stajalištu Ustavnog suda iz rješenja broj: U-IIIA-322/2014 od 23. prosinca 2014., jedna od pretpostavki za dopuštenost ustavne tužbe podnesene na temelju članka 63. Ustavnog zakona zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku jest ta da su podnositelji prethodno koristili dopušteno pravno sredstvo protiv nerazumne duljine postupka.

6.1. U konkretnom slučaju podnositelj je koristio pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju na temelju ZoSud-a/13. Podnositelj je predsjedniku prvostupanjskog suda podnio zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku na temelju članka 65. ZoSud-a/13 koji je rješenjem predsjednika prvostupanjskog suda broj: Su-Gzp-I-5/2018-3 od 3. listopada 2018. odbijen. To je rješenje po žalbi podnositelja ukinuto rješenjem ureda predsjednika Županijskog suda u Osijeku broj: